

Ontwerpversie Warmteprogramma gemeente Bergen NH

2025 - Bijlage B: Participatieverslag Bergen NH

■ INLEIDING

Om stakeholders en inwoners te betrekken bij het warmteprogramma, zijn er bij het opstellen van het concept warmteprogramma al diverse activiteiten opgezet. In dit verslag een samenvatting met motivaties hoe we stakeholders betrekken en wat er met deze input is gedaan.

Doelgroep	Participatieniveau	Participatiemomenten
Bewoners en ondernemers	Informereren, consulteren	Inwoners raadpleging (nov. '24) Inwonerspanel klimaat (3 dec. '24)
Gemeenteraad	Informereren, consulteren	Gemeenteraad informeren op Raadsinformatieavonden (Heiloo 22 okt. '24)
College van Burgemeester en Wethouders	Informereren, consulteren, (mee-)beslissen	Aparte overlegmomenten met alle wethouders samen: juli t/m nov. '24
Partners van de gemeente	Informereren, consulteren, coproduceren	Stakeholdersbijeenkomst I (11 nov. '24) Stakeholderssessie I (7 okt. '24) Stakeholderssessie II (27 jan. '25) Stakeholdersbijeenkomst II (30 jan. '25)
Interne afdelingen	Informereren, consulteren, adviseren	Kick-off (?) Informereren team Klimaat (reguliere bijeenkomsten) Individuele vervolggesprekken bij behoefte
Provincie en buurgemeenten	Informereren, consulteren	Reguliere bijeenkomsten

De doelgroepen van de stakeholderparticipatie BUCH breed

Betrokken organisatie	Toelichting
Kennemer Wonen	Woningcorporatie
CALorie Business	Energiecoöperatie bedrijven Castricum
Ondernemend Heiloo	Ondernemersvereniging Heiloo
CALorie	Energiecoöperatie Castricum
Heiloo Energie	Energiecoöperatie Heiloo
Duurzaam Heiloo	Samenwerking Ondernemend Heiloo, Heiloo Energie, Gemeente Heiloo
DUEC	Energiecoöperatie Uitgeest
Bergen Energie	Coöperatie Bergen
Bewonersvereniging Tuin- en Oostdorp	Bewonersvereniging in Bergen
Bewonersvereniging de Negen Nessen	Bewonersvereniging in Bergen
Buurtinitiatief Oosterzij	Buurtinitiatief Heiloo
Inwonerspanel Klimaat BUCH	Inwonerspanel gericht op thema klimaat vanuit Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo
Liander	Netwerkbedrijf
Stedin	Netwerkbedrijf
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK)	Overheidsinstantie
HVC	Warmteleverancier
Provincie NH	Provincie
Andere beleidsdomeinen BUCH werkorganisatie	BUCH werkorganisatie

Feedback en verwerking - stakeholdersessies

Vanuit de verschillende stakeholdersessies is input gegeven. De conclusies per sessie staan hieronder weergegeven met daarbij waar mogelijk hoe dit is verwerkt in het warmteprogramma of aangegeven als het op andere manieren terugkomt.

■ STAKEHOLDER OVERLEG I – NETBEHEERDERS/KENNEMER WONEN - 7 OKT. '24

Feedback	Verwerking
Ruimte bieden aan piek reducerende oplossingen (vb. binnen woning of buurniveau slimmer met energie omgaan)	Wordt genoemd in het warmteprogramma en in de uitvoeringsplannen.
Voorkomen van onnodige maatschappelijke kosten - End of life voor gasnetten meenemen - Liander start in Castricum begin 2025 met buurtaanpak (buurten eindoplossing ready maken). Starten in wijken die technisch aan de orde zijn.	Wordt meegenomen in onderzoek warmteprogramma. De wijken uit buurtaanpak worden meegenomen in warmteprogramma, zodat o.a. Liander duidelijkheid krijgt waar ze naartoe moeten verzwaren. Akersloot is voor verzwaring het eerst in beeld.
Dashboard verwijderde gasaansluitingen Stedin kan helpen bij bepalen of bepaalde wijken al eerder toe zijn om van gas af te gaan door individuen die al zelf stappen hebben gezet. Wel rekening houden met doorvoer van gasleidingen naar andere wijken.	Wordt meegenomen in onderzoek warmteprogramma
Dashboard verwijderde gasaansluitingen Stedin kan helpen bij bepalen of bepaalde wijken al eerder toe zijn om van gas af te gaan door individuen die al zelf stappen hebben gezet. Wel rekening houden met doorvoer van gasleidingen naar andere wijken.	Wordt meegenomen in onderzoek warmteprogramma
Zekerheid en handelingsperspectief bieden (vb. Kennemerwonen kiest voor aardgasvrij ready maar zodra duidelijkheid waar van het gas af kunnen ze ook aan de slag).	Is uitgangspunt warmteprogramma
Het inzetten van de aanwijsbevoegdheid kan ondersteuning bieden: - Voor Liander ter ondersteuning van de prioritering van het verzwaren van de elektriciteitsnetten - Voor Stedin om onnodig onderhoud of vervanging te voorkomen - Voor Kennemer Wonen om een planning op aardgasvrij te kunnen gaan maken. - Bieden van handelingsperspectief - Lage maatschappelijke kosten	Wordt per gemeente voorgesteld in warmteprogramma
Concretisering van de plannen voor wijken	Is uitgangspunt warmteprogramma en in de uitvoeringsplannen vindt nog verdere verdieping plaats.

■ STAKEHOLDEROVERLEG II – LIANDER, KENNEMER WONEN, INTERNE BUCH AFDELINGEN - 27 JAN. '25

Feedback	Verwerking
Daadkracht vanuit gemeente bieden	Is uitgangspunt warmteprogramma
Liander kan na raadsakkoord WP prioriteiten aan buurtaanpakken geven	Algemene opmerking op warmteprogramma
In warmteprogramma duidelijk aangeven wat starten binnen 5 jaar betekent. Starten betekent het uitvoeringsplan schrijven voor specifieke gebieden	Hier wordt rekening mee gehouden bij toelichting op warmteprogramma
Bewonersinitiatieven in buurten kunnen helpen bij verduurzaming	Dit wordt meegenomen in warmteprogramma
Stem aanpak in warmteprogramma af op andere activiteiten waar participatie wordt verwacht	Hier wordt rekening mee gehouden bij prioritering buurten
De stakeholders hebben geen opmerkingen op de verdeling van de buurten in het concept versie warmteprogramma.	Algemene opmerking op warmteprogramma
Handelingsperspectief bieden zal ook helpen bij verduurzaming buurten	Is uitgangspunt warmteprogramma
Warmteprogramma afstemmen op eigen aanpak binnen de gemeente binnen domein Beheer Openbare Ruimte, o.g.v. o.a. kabels en leidingen / gasvervangingsopgave	De plannen worden intern naast elkaar gelegd
Inzicht krijgen vanuit RVO o.g.v. rioolonderhoud, weghalen gas, netverzwaring.	Waar mogelijk worden uitvoeringsplannen afgestemd op al geplande projecten
Bereidheid financiering van duurzame maatregelen door gemeente	Opties worden meegenomen in warmteprogramma en verdieping in uitvoeringsplannen
Buurten waar Kennemer Wonen goed vertegenwoordigd is, daar kan een start gemaakt worden met aanpak warmteprogramma	Wordt meegenomen in prioritering buurten warmteprogramma

■ STAKEHOLDERSBIJEENKOMST ENERGIECOÖPERATIES & BUURTINITIATIEVEN & VERTEGENWOORDIGING BEDRIJVEN SESSIE I – 11 NOV. '24 (A.D.H.V. STELLINGEN EN IDEEËN RONDE IS FEEDBACK OPGEHAALD)

Feedback	Verwerking
<p>Stelling: Huidige beleid is ontoereikend om regie te voeren op de warmtetransitie.</p> <p>Eens: Vooral door een gebrek aan duidelijkheid / duidelijke visie (gemeente en rijk)</p> <p>Eens: duidelijkheid van wat je daar als bewoner aan hebt ontbreekt. Maar wel veel steun en hulp vanuit de gemeente om uit te voeren als coöperatie zijnde</p> <p>Eens: behoefte aan duidelijkheid en vastleggen 'dit gaat er gebeuren, deze kant gaat het op'. Tot nu toe beperkende communicatie naar buiten toe over dat er bijvoorbeeld geen stadswarmte komt (kaders stellen, om de verenigingen te helpen in hun missie om burgers mee te krijgen)</p>	Met warmteprogramma proberen we hier juist duidelijkheid te kunnen bieden
Sociaal economische gedragskant moet beoordeeld worden	In uitvoeringsplannen wordt dit meegenomen

Feedback	Verwerking
<p>Duidelijkheid over hybride verschaffen / CALorie energiecoaches ervaren o.a. uit eigen gemeente dat een hybride warmtepomp resulteert in cijfers tot 80% minder gasverbruik</p>	<p>Dit wordt meegenomen in warmteprogramma en in uitvoeringsplannen</p>
<p>Stelling: wat voor warmteprogramma is nodig om de taken uit het Klimaatakkoord te realiseren (sturend, faciliterend, zelfredzaam)</p> <p>Sturend wordt lastig als er geen voldoende 'hoger' beleid boven zit dat dit ondersteunt. Sturende overheid kan ook voorkomen dat je inwoners (te veel) overlevert aan de markt.</p> <p>Voldoende kaders geven, en daarbij mensen faciliteren om het zelf te doen. In eerste instantie mensen die het zelf wel redden vooral de ruimte geven, daarna meer sturing.</p> <p>Alleen maar sturend gaat te veel hakken in het zand geven, in eerste instantie meer inzetten op verleiden (helpen, subsidies ...)</p> <p>Sterke / duidelijk partner, die de regels eerlijk en helder stelt (mensen doen nu investeringen en zoeken daar zekerheden in)</p> <p>Minimaal sterk faciliterend (dat kan zijn informerend, urgentie creëren, financieel -> een aanbieding doen die je niet kunt laten liggen)</p>	<p>In warmteprogramma houden we rekening met deze reacties.</p> <p>Uitgangspunt is duidelijkheid bieden en faciliterend opstellen, wat we hier veel terug zien komen.</p>
<p>Stelling: aanwijsbevoegdheid gaat ons helpen als katalysator of laatste 'gasplakkers' te bewegen naar aardgasvrij.</p> <p>Eens met inzet: vroeg mee beginnen want geeft duidelijkheid.</p> <p>Eens met beide richtingen. Katalysator om gebouweigenaren te bewegen naar aardgasvrij en de laatste 'gasplakkers' te bewegen naar aardgasvrij.</p> <p>Zorg vooral dat het aantrekkelijk genoeg is om over te gaan, dan kun je de aanwijsbevoegdheid uiteindelijk activeren wanneer je op die manier voldoende mensen bewogen hebt.</p> <p>Meer een katalysator om richting hybride te sturen, en vanuit daar op te schalen naar full electric (daarmee spreid je de kosten namelijk)</p> <p>Door de wijk aan te wijzen, dan kun je marktpartijen verleiden om daar een oplossing voor te bedenken.</p>	<p>In warmteprogramma kijken we per gemeente waar het voornemen tot inzet aanwijsbevoegdheid meegenomen kan worden</p>
<p>Stelling: een redelijke termijn voor gebouweigenaren om voor te bereiden op aardgasvrij (7 jaar is prima <-> dat is veel te kort)</p> <p>Wisselende reacties op wat Voldoende tijd geven is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 7 jaar omdat we geen moment moeten verliezen, veel druk vanuit maatschappij en milieu om snel te schakelen - 15 jaar is levensduur CV ketel, houdt dat aan zodat iedereen het natuurlijke moment kan afwachten - niet te lang maken, want uitstelgedrag is te aantrekkelijk (verleidelijk maken zodat je momentum krijgt). 	<p>In warmteprogramma wordt rekening gehouden met de diverse overwegingen.</p>

Feedback	Verwerking
<p>Ideeënronde: Ophalen ideeën betreft participeren bij warmteprogramma.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eigen rol: Meedenken v.u. energiewerkgroep • Organiseer een burgerberaad • Openbare inkoop-/ discussiebijeenkomsten per kern (v.d. BES) • Voorlichting! • Duidelijke tijdspad(en) • Motiveren/urgentie • FOMO • Ga niet op standpunt staan dat informeren over besluiten al een goede vorm van participeren is • Bijeenkomsten in samenwerking met gemeente, bewonersvereniging, techneuten, financieel deskundigen • Eigen rol: Vanuit de bewonersvereniging bewoners betrekken, stimuleren, ondersteunen en huis aan huis. • Informeren van bewoners, vast moment, vaste plek (“marktplek”) • Regelmatige energiekrant (ook social media) • Eigen rol: Rondleiding bij ervaren buurtbewoners • Eigen rol: Bezetting ‘marktplek’ infostand • Participeren met bewoners in de wijk • Eigen rol: Heiloo, De Brink, bewonersinitiatief • Steun van b.v. buurkracht die ervaring hebben met communiceren • Evt. inkoop apparatuur / warmtepompen • Eigen rol: als organisatie bijeenkomsten organiseren • Eigen rol: Heiloo Energie stimulerend bv. Lezing of huisbezoek • Plan Oost - Inventarisatie wat de beste oplossing hier is. • Eigen rol: zelf optreden als ambassadeur in de wijk • Duidelijk doel + motivatie waarom geven • Helder kader wat verwachten we van de burger. Kunnen we elkaar helpen? • Kan de investering gedragen worden en vervolgens gedeeld met tegenprestatie • Initiatief <-> regelgeving • Naar uitvoering toe <ul style="list-style-type: none"> • Peiling • Huis-aan-huis brief • Bewonersavonden • Lokale bijeenkomsten scholen, sportvereniging ea. • Ontzorgingsprogramma collectieve inkoop • Eigen rol: Website inzetten DUEC • Eigen rol: Informatie via energiecoach • Eigen rol: Collectieve inkoop acties 	<p>Deze ideeën worden overwogen als onderdeel van het participatiehoofdstuk en zullen ook worden meegenomen in de uitvoeringsplannen. Tevens de voorstellen voor inzet en eigen rol vanuit deze stakeholders.</p>

Feedback	Verwerking
<p>Vervolg Ideeënronde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren informatiebijeenkomsten met externe stakeholders (netbeheer, waterschap, evt. warmtebedrijf) & lokale initiatieven • Informatie voorziening Burgerpeilingen • Wijkgericht • Duidelijke doelstelling vastleggen • Alternatieve strategieën presenteren • Inhoudelijke discussie • Per wijk conclusie • Ontzorgen met inkoop programma's • Eigen rol: Duurzaam wonen kan hierin een rol spelen om inwoners te informeren • Eigen rol: Ondersteunen bij uitvoering inkoop programma's • Randvoorwaarden die aan de basis staan van de toewijzing bepalen in samenspraak met deskundigen uit de diverse bij de energietransitie betrokken partijen • Eigen rol: CALorie ziet daarin een actieve rol • Plaatselijke kranten • Digitale borden • Social media Facebook • Brief vanuit gemeente • Brief vanuit Energiecoöperatie • Websites klimaatplein/EC • Folders • Informatiepunt inrichten op meerdere niveaus informatie aanbieden • Expertise inschalen (Buurkracht) • Informatiepunt wijk • Sociale samenhang bevorderen (hoe?) • Geluidsauto's • Eigen rol: Straatcoach inzetten 	<p>Deze ideeën worden overwogen als onderdeel van het participatiehoofdstuk en zullen ook worden meegenomen in de uitvoeringsplannen. Tevens de voorstellen voor inzet en eigen rol vanuit deze stakeholders.</p>

■ **STAKEHOLDERSBIJENKOMST SESSIE II – ENERGIECOÖPERATIES & BUURTINITIATIEVEN - 30 JAN. '25**
(PER GEMEENTE WORDT IN GROEPEN FEEDBACK GEGEVEN OP DE PRIORITERING VAN DE BUURTEN)

Feedback	Verwerking
<p>Bergen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boschrand heeft veel villa's, de inschatting dat mensen verduurzamen willen is klein. • Negen Nessen: er zijn veel 80+ inwoners. Die gaan alleen mee als ze helemaal ontzorgd worden, bij de hand genomen worden. • Landweg (Joke Smit buurt) heeft veel gelijke woningen, veel koop, 80-er jaren huizen. Veel oud dubbel glas. Oudtburgh wisselende bebouwing • Kruidenbuurt goed potentieel • Saenegheest, de huurwoningen zijn daar al goed aangepakt. Veel dezelfde huizen. Veel koop ook. Potentieel om goed aan te pakken. • De Rekere, veel dezelfde huizen, veel woningcoöperaties. In de Rekere bevinden zich verhoudingsgewijs ook veel verzorgingstehuizen dus soortgelijke gebouwen. Goed om dit ook te beseffen in het maken van de plannen. <p>Wijken met veel rijen huizen, soortgelijke woningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuin- en Oostdorp • Kruidenbuurt • Landweg • De Rekere • Saenegheest 	<p>Deze opmerkingen zijn meegenomen in de prioritering van de buurten in het warmteprogramma en zullen waar mogelijk onderdeel uitmaken van de uitvoeringsplannen.</p>

■ **SESSIE INWONERSPANEL KLIMAAT – 3 DEC. '24**
(FEEDBACK OP VRAAG: HOE MOET DE GEMEENTE DE PARTICIPATIE AANPAKKEN IN DE BUURT?)

Feedback	Verwerking
Wat accepteert de gemeente als participatie, duidelijk maken waar en op welk niveau je kan participeren	In participatiehoofdstuk van het warmteprogramma wordt hierop ingegaan
Doel van participatie duidelijk aangeven	In participatieplan van het warmteprogramma wordt hierop ingegaan
Welke rol neemt de politiek in de communicatie?	De politiek wordt geïnformeerd en betrokken
Woningbouwverenigingen staan er ambitieus in, wachten op plannen gemeente in het warmteprogramma	Er vindt afstemming plaats met woningbouwverenigingen
Rol centrale overheid, daar willen we meer van horen. Wat gaat er plaatsvinden op nationaal niveau?	Hier zullen we in het warmteprogramma geen antwoord op geven. Via andere kanalen vragen we het Rijk om duidelijkheid en ondersteuning.
Mensen willen meedoen als ze gehoord worden	Hier proberen we in het participatiehoofdstuk op in te gaan
Communiceer duidelijk wanneer we van gas af gaan!	Dat wordt in het warmteprogramma aangegeven in grote lijnen en in de uitvoeringsplannen in detail. Dit verschilt per buurt.
In buurthuizen informatieavonden organiseren	Dit zijn activiteiten die in het warmteprogramma en uitvoeringsplannen worden meegenomen.

Feedback en verwerking – individueel & e-mail

Naast de stakeholders die we in gezamenlijke sessies hebben gesproken, zijn er ook individuele stakeholders (o.a. HVC, Provincie NH, Bergen Energie, HHNK) gesproken. Per e-mail is de 80%-versie van het warmteprogramma gedeeld met alle betrokken stakeholders.

De feedback afkomstig uit individuele gesprekken en reacties per e-mail is hieronder weergegeven in de vorm van een overzicht met de belangrijkste en meest aangegeven punten.

Aanscherping terugblik

Liander en Kennemer Wonen hebben suggesties gedaan voor het aanscherpen van de beschrijving van hun rol die we over hebben genomen en verwerkt in het Warmteprogramma.

Netcongestie

Liander heeft input gegeven om de teksten over netcongestie en de aanpak daarvan aan te scherpen, die zijn verwerkt.

Verduidelijking rollen verschillende stakeholders

Beide bewonersverenigingen gaven aan zich in deze fase vooral geïnformeerd te voelen. Daarom is er een nuance aangebracht ten opzichte van de rol van stakeholders als Kennemer Wonen en Liander. Verder is input van de bewonersverenigingen op hoe hun eigen buurt in de planning naar voren kwam verwerkt.

Verschillende overige vragen

Verder zijn er verschillende overige vragen gesteld over onderwerpen in het Warmteprogramma. We gaan ervanuit dat die in de Conceptversie van het Warmteprogramma met alle bijbehorende bijlagen worden beantwoord. Als blijkt dat er toch nog veel vragen blijven bij de stakeholders dan organiseren we nog een stakeholdersessie om hier dieper op in te gaan.